

Un noi tira floretes a una noia a la Via Laietana de Barcelona, en una de les cèlebres fotografies de Miserachs presa el 1962.

Aquells anys de Miserachs

El Macba assumeix durant 25 anys el fons de 80.000 fotografies de l'autor

Reportatge

PEPE ENCINAS
BARCELONA

De l'alquímia se'n sap que va ser una doctrina i un estudi experimental dels fenòmens químics l'objectiu dels quals, entre altres, era transmutar els metalls baixos en plata i or. Xavier Miserachs va ser un dels pocs alquimistes en l'àmbit de la fotografia. I és que quan un observa les seves obres s'adona que aquestes no només han millorat al llarg del temps sinó que han obtingut

un valor històric incalculable.

Coneixedores d'aquest tresor, les filles de Miserachs, Mar i Arena, han cedit per 25 anys al Centre d'Estudis i Documentació del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (Macba) l'arxiu complet del seu pare, format per 80.000 fotografies en diversos formats.

"Qualsevol persona que faci uns anys que s'enfronta a la realitat sap que el seu arxiu i la seva biografia es trepitgen contínuament i sovint coincideixen en una espècie de diari autobiogràfic". Aquestes paraules les va escriure el mateix Miserachs en referència a l'obra fotogràfica d'un altre gran fotògraf, Agustí Centelles. La bo-

na nova és que aquest cop el destí del llegat de Miserachs serà el Macba i no pas l'Arxiu de Salamanca.

Fill de metge hematòleg, Miserachs va entrar en contacte amb la fotografia de ben jove, quan estudiava a l'Institut Tècnic Eulàlia. El seu caràcter entremaliat i divertit —que moltes vegades ha reflectit en la seva obra— feia que, de petit, convidés els seus amics a beure a casa. A la nevera el seu pare hi guardava ampolles de sang humana i tubs d'assaig. A ell li agradava veure la cara de sorpresa dels seus amics a l'hora d'obrir la nevera. "Si el convidat no es desmaiava ni sortia corrents tement acabar ell ma-

Tot i començar a estudiar medicina, va deixar-ho i va fer-se fotògraf

Va seguir molts fotògrafs però el seu referent va ser William Klein

teix dessagnat en un festí vampíric, es feia mereixedor de conèixer més curiositats científico-domèstiques". Tot i que va seguir els passos del seu pare i va estudiar la carrera de medicina, no la va acabar. Cinc anys més tard va decidir dedicar-se plenament a la fotografia i convertir-se en un referent d'aquesta professió.

La seva primera i gran influència va ser el llibre del catàleg de l'exposició *Family of Man*, un dels seus llibres de capçalera. Admirava fotògrafs com ara Jacques Henri Lartigue, Cartier Bresson, Elliot Erwit i Bill Brand. Però si cal destacar un altra gran figura de la fotografia, aquest és William

Klein i sobretot els seus reportatges dedicats a Nova York, Moscou i Roma, on Klein era capaç de realitzar retrats caracteritzats per una mirada que era una barreja entre la distància que té un estranger quan arriba per primer cop a una ciutat i a la vegada la proximitat del ciutadà que hi ha viscut sempre. "Cada vegada que visito Nova York, veig la ciutat tal com la va explicar Klein", va dir Miserachs.

Aquest poti-poti d'influències i la sensibilitat innata de Miserachs van fer que el llibre *Barcelona Blanc i Negre* (1965) fos diferent a la resta de monogràfics que s'havien fet fins aleshores. Amb

Un treballador al mercat del Born, el 1962.

Marika Green, a Cadaqués, el 1959.

Els Encants de Barcelona, el 1956.

Pescadors arribant a la platja de Lloret de Mar, el 1965.

textos de Josep Maria Espinàs i pròleg de Joan Oliver, aquest mateix definia les fotografies com “petits poemes en blanc i negre on l'espectador no deixarà d'adonar-se que el seu autor és un ciutadà perdudament enamorat de Barcelona”.

I és que Xavier Miserachs no només va ser un excel·lent fotògraf i reporter sinó que la seva manera de ser, senzilla i afable, feia que el seu treball semblés fàcil, tot i que no ho era gens. Però Miserachs sabia tenir la paciència d'un pescador i l'esguard del falcò que sap triar l'instant exacte per captar la seva presa. Un exemple d'aquesta manera de ser és la seva penúltima fotografia. Sabent-se malalt, responsable i professional com era, va voler acabar el darrer treball que li havien encarregat, un llibre sobre el passeig de Gràcia. En el darrer rodet de la seva vida, l'última fotografia mostra l'edifici de La Unión y El Fénix, a la cantonada del passeig de Gràcia amb Diputació. Tot i això, la instantània anterior

L'expressió de la realitat

Miserachs, amb les seves filles Arena i Mar, el 1988. P.E.

L'any 1992 la Fundació La Caixa va presentar l'exposició 'Xavier Miserachs 1 segon i 25 centèsimes'. El comissari de l'exposició, Alain Dupuy, va preguntar a Miserachs si creia que la fotografia era un mitjà d'expressió comparable a la pintura o l'escultura. Miserachs va respondre que aquestes disciplines són “mitjans d'expressió per al pintor o per a l'escultor. En el cas de la fotografia sempre he defensat que les fotografies que a mi m'agraden no són fotografies

en què s'expressa el fotògraf, sinó en què s'expressa la realitat”. Aquesta manera d'entendre la fotografia, oposada a la d'altres fotògrafs artistes, es pot constatar a través de les 80.000 fotografies que formen el seu arxiu, inclosos negatius, diapositives i transparències, així com fulls de contacte, quaderns de notes i part de la seva biblioteca personal. Les imatges es poden consultar a Flickr (<http://www.flickr.com/photos/arxiu-macba/collections/>) i <http://bit.ly/gMGbAs>)

és la que posa en relleu el sentiment, la manera de fer del fotògraf. Va captar un turista que estava fotografiant la Pedrera, de Gaudí, ignorant que Miserachs alhora l'estava retratant a ell.

Com a reporter gràfic va treballar per *Gaceta Ilustrada*, *Triunfo*, *Serra d'Or*..., i sempre explicava orgullós que *Triunfo* l'havia enviat a París perquè cobrés els acords de pau de la guerra del Vietnam. Tot i la seva sort, Miserachs es lamentava del poc protagonisme dels reportatges gràfics: “Hi ha lloc per al bon reportatge de setmanari, el que passa és que no en tenim, de setmanaris”.

Compromès amb la seva feina fins al final, va voler acabar la carrera professional com sempre havia viscut, amb una càmera entre les mans i els ulls. Avui, gràcies a l'acord entre la seva família i el Macba, tant els qui el vam conèixer com les futures generacions tenim la sort d'arribar, fins i tot amb un cop de clic, a la realitat a què es va enfrontar Miserachs. *

Més Catalunya

Vista d'un estand de la Fira Spannabis. ACN

OCI Buscar la «visió més real» del cànnabis

CORNELLÀ DELLOBREGAT// La Fira Spannabis, el saló més gran del món dedicat al cànnabis, acull aquest cap de setmana 180 expositors i gairebé 200 empreses representades per donar a conèixer a la societat una “visió més real” del que és la planta de cànnem. L'organització del certamen preveu superar els 18.000 visitants que van rebre en l'última edició el 2010.

INFRAESTRUCTURES

Conesa vol l'estació del TGV a Sant Cugat

BARCELONA// L'alcaldesa de Sant Cugat del Vallès, la convergent Mercè Conesa, va reclamar ahir al Govern que l'estació del tren d'alta velocitat (TGV) es construeixi en aquesta localitat i no a Cerdanyola del Vallès. Conesa creu que la qualitat de les infraestructures d'unió amb la veïna Barcelona fa que l'opció sancugatena esdevingui “estratègica”.

Mercè Conesa.

SEGURETAT

Onze detinguts durant el congrés dels mòbils

BARCELONA// Els Mossos d'Esquadra van detenir onze persones i identificar 372 més a la rodalia del Mobile World Congress durant el dispositiu especial de seguretat amb motiu de la fira. La majoria dels delictes van ser furts. Els 11 detinguts representen més del doble de detencions del 2010 i les 372 identificacions, gairebé el triple més que l'any passat.

TEMPS

La neu assegura una bona setmana blanca

SORT// Després de l'activació en fase d'alerta del Pla Neucat per acumulacions de gruixos de més de 10 centímetres, les estacions d'esquí de l'Alt Pirineu preveuen una excel·lent setmana blanca, que començarà demà. L'estació Gran Pallars espera acumular gruixos de vint centímetres, que milloraran l'estat de les pistes després d'aquest hivern sec.

SUCCESSOS

Roben les joies de la seva besàvia malalta

GIRONA// Els Mossos d'Esquadra van detenir ahir dues germanes per robar joies d'or a la seva pròpia besàvia, aprofitant que la dona té una edat avançada i es troba delicada de salut. A més, les noies, que tenen 29 i 31 anys, van entrar a les habitacions de dues residents més, d'on van robar anells, braçalets i collarets a les àvies internes.

URBANISME

Estàtues de la Rambla rebutgen la regulació

BARCELONA// Els artistes que fan d'estàtues humanes a la Rambla critiquen les regles imposades per l'Ajuntament per poder exercir la seva activitat i les titllen “d'arbitràries, irrealistes i innecessàries”. El consistori només permetrà la presència de trenta estàtues humanes, quinze al matí i quinze a la tarda, i hauran de passar un procés de selecció.